

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 29 listopada 2019 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B., Wydział (...) Umów Międzynarodowych w B. odmówił I. B. prawa do ponownego przeliczenia emerytury z uwagi na brak zmiany wysokości kapitału początkowego.

/decyzja k.58 akt ZUS/

W dniu 8 stycznia 2020 r. do organu rentowego wpłynęło odwołanie I. B. od ww. decyzji w którym wskazała, że nie zgadza się z ustaleniami Zakładu Ubezpieczeń Społecznych. I. B. podniosła, że wysokość należnego jej świadczenia powinna uwzględniać okres świadczenia przez nią pracy na rzecz (...), który to podmiot był zobowiązany do opłacania za nią należnych składek na ubezpieczenia społeczne.

/odwołanie k.3 – 4/

W odpowiedzi na odwołanie, pełnomocnik organu rentowego wniósł o jego oddalenie. W treści odpowiedzi wskazano, że wnioskodawczyni nie przedstawiła świadectwa pracy za okres pracy w Polskiej Agencji Artystycznej (...), a tym samym nie zaistniały okoliczności do ponownego ustalenia wysokości kapitału początkowego i konsekwencji zmiany wysokości należnego I. B. świadczenia.

/odpowieź na odwołanie k.5 - 5 odwrót/

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

Wnioskodawczyni I. B. urodziła się (...), legitymuje się wykształceniem wyższym – w 1982 r. ukończyła Akademię Wychowania Fizycznego w W. uzyskując tytułu magistra.

/okoliczność bezsporna/

W dniu 30 października 2019 r. I. B. złożyła wniosek o emeryturę.

/wniosek k.2 – 4 odwrót plik I akt ZUS/

Decyzją z dnia 14 listopada 2019 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B., Wydział (...) Umów Międzynarodowych w B. ustalił I. B. kapitał początkowy i ustalił jego wartość na dzień 1 stycznia 1999 r. na kwotę 26 687,21 zł. Do ustalenia wartości kapitału początkowego Zakład Ubezpieczeń Społecznych przyjął : podstawę wymiaru kapitału początkowego w kwocie 366,51 zł (pomnożono wskaźnik wysokości podstawy wymiaru wynoszący 30,02 % - wyliczony z przeciętnej podstawy wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne z 10 lat kalendarzowych tj. od 1 stycznia 1978 r. do 31 grudnia 1987 r. przez kwotę bazową tj. 1 220,89 zł) ; okresy składkowe (tj. 3 lata , 5 miesięcy i 28 dni – 41 miesięcy) , nieskładkowe (4 lata , 0 miesięcy ,0 dni tj. 48 miesięcy – ograniczone do 1/3 uwzględnionych okresów składkowych – 1 rok , 2 miesiące i 0 dni tj. 14 miesięcy) ; współczynnik proporcjonalny do osiągniętego do 31 grudnia 1998 r. wieku oraz okresu składkowego i nieskładkowego w wysokości 37,00 % ; średnie dalsze trwanie życia wyrażone w miesiącach dla osób w wieku 62 lat tj. 209 miesięcy (komunikat Prezesa GUS z dnia 25 marca 1999 r. w sprawie tablicy średniego dalszego trwania życia kobiet i mężczyzn).

/decyzja k.27 – 27 odwrót plik akt ZUS/

Do obliczenia wskaźnika wysokości podstawy wymiaru kapitału początkowego przyjęto wynagrodzenia wnioskodawczyni w następującej wysokości:

- za rok 1978 – 7 716,66 zł, co przy kwocie rocznego przeciętnego wynagrodzenia ogłoszonego za dany rok kalendarzowy wynoszącej 58 644,00 zł dało stosunek podstawy wymiaru składek do rocznego przeciętnego wynagrodzenia o wartości 31,58 %,

- za rok 1979 – 0,00 zł, co przy kwocie rocznego przeciętnego wynagrodzenia ogłoszonego za dany rok kalendarzowy wynoszącej 63 924,00 zł dało stosunek podstawy wymiaru składek do rocznego przeciętnego wynagrodzenia o wartości 0,00 %,

- za rok 1980 – 0,00 zł, co przy kwocie rocznego przeciętnego wynagrodzenia ogłoszonego za dany rok kalendarzowy wynoszącej 72 480,00 zł dało stosunek podstawy wymiaru składek do rocznego przeciętnego wynagrodzenia o wartości 0,00 %,

- za rok 1981 – 0,00 zł, co przy kwocie rocznego przeciętnego wynagrodzenia ogłoszonego za dany rok kalendarzowy wynoszącej 92 268,00 zł dało stosunek podstawy wymiaru składek do rocznego przeciętnego wynagrodzenia o wartości 0,00 %,

- za rok 1982 – 24 396,00 zł, co przy kwocie rocznego przeciętnego wynagrodzenia ogłoszonego za dany rok kalendarzowy wynoszącej 139 572,00 zł dało stosunek podstawy wymiaru składek do rocznego przeciętnego wynagrodzenia o wartości 52,44 %,

- za rok 1983 – 79 458,00 zł, co przy kwocie rocznego przeciętnego wynagrodzenia ogłoszonego za dany rok kalendarzowy wynoszącej 173 700,00 zł dało stosunek podstawy wymiaru składek do rocznego przeciętnego wynagrodzenia o wartości 45,74 %,

- za rok 1984 – 62 448,00 zł, co przy kwocie rocznego przeciętnego wynagrodzenia ogłoszonego za dany rok kalendarzowy wynoszącej 202 056,00 zł dało stosunek podstawy wymiaru składek do rocznego przeciętnego wynagrodzenia o wartości 46,36 %,

- za rok 1985 – 179 776,00 zł, co przy kwocie rocznego przeciętnego wynagrodzenia ogłoszonego za dany rok kalendarzowy wynoszącej 240 060,00 zł dało stosunek podstawy wymiaru składek do rocznego przeciętnego wynagrodzenia o wartości 74,89 %,

- za rok 1986 – 35 553,00 zł, co przy kwocie rocznego przeciętnego wynagrodzenia ogłoszonego za dany rok kalendarzowy wynoszącej 289 140,00 zł dało stosunek podstawy wymiaru składek do rocznego przeciętnego wynagrodzenia o wartości 49,18 %,

- za rok 1987 – 0,00 zł, co przy kwocie rocznego przeciętnego wynagrodzenia ogłoszonego za dany rok kalendarzowy wynoszącej 350 208,00 zł dało stosunek podstawy wymiaru składek do rocznego przeciętnego wynagrodzenia o wartości 0,00 %,

Wyliczony na podstawie powyższych danych wskaźnik wyniósł 30,02 %.

/obliczenie wskaźnika wysokości podstawy wymiaru kapitału początkowego k.28 akt ZUS/

Decyzją z dnia 18 listopada 2019 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B., Wydział (...) Umów Międzynarodowych w B. przyznał I. B. emeryturę od 1 października 2019 r. tj. od miesiąca w którym zgłoszono wniosek. W treści decyzji wskazano, że emerytura została ustalona zgodnie z art.26 ustawy emerytalnej, a do jej obliczenia przyjęto: kwotę zwaloryzowanego kapitału początkowego w wysokości 117 208,63 zł, średnie dalsze trwanie życia tj. 241,40 miesięcy. Wyliczona emerytura wyniosła 485,54 zł (117 208,63 : 241,40). Wysokość świadczenia do wypłaty wyniosła 445,68 zł. Jednocześnie Zakład Ubezpieczeń Społecznych zaznaczył, że w związku z okolicznością, iż wnioskodawczyni nie udowodniła 20 lat okresów składkowych i nieskładkowych kwota emerytury nie została podwyższona do kwoty najniższej emerytury tj. do kwoty 1 100,00 zł.

/decyzja k.30 – 32 akt ZUS/

W dniu 22 listopada 2019 r. I. B. złożyła wniosek o przeliczenie świadczenia z uwzględnieniem okresów jej zatrudnienia poprzez Przedsiębiorstwo (...).

/wniosek k.51 akt ZUS/

Decyzją z dnia 29 listopada 2019 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B., Wydział (...) Umów Międzynarodowych w B. odmówił I. B. ponownego przeliczenia kapitału początkowego.

/decyzja k.57 akt ZUS/

Zaskarżoną decyzją z dnia 29 listopada 2019 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B., Wydział (...) Umów Międzynarodowych w B. odmówił I. B. prawa do ponownego przeliczenia emerytury z uwagi na brak zmiany wysokości kapitału początkowego.

/decyzja k.58 akt ZUS/

Przedsiębiorstwo Państwowe Polska Agencja (...) było agencją artystyczną, które zajmowało się organizacją występów artystycznych zarówno na terenie kraju, jak i za granicą. Przedsiębiorstwo (...) zostało zlikwidowane w 1992 r.

/okoliczność bezsporna/

Począwszy od końca 1986 r. wnioskodawczyni pracowała za granicą m.in. na terenie W. oraz Jugosławii, jako tancerka. Instytucją, która organizowała wyjazd wnioskodawczyni było Przedsiębiorstwo (...). Wnioskodawczyni opłacała na rzecz (...) prowizje.

/zeznania świadków: S. B. min.00:05:17 – 00:12:34, P. B. min. 00:12:34 – 00:17:36 rozprawy z dnia 27 kwietnia 2021 r., płyta CD k.114, K. K. k.123, zeznania wnioskodawczyni min.00:21:26 – 00:21:46 w związku z jej informacyjnymi wyjaśnieniami min.00:01:15 – 00:16:47 rozprawy z dnia 16 września 2021 r., płyta CD k.145, dokumentacja k.39 – 43/

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie dokumentacji zawartej w aktach organu rentowego, a także na podstawie zeznań świadków oraz wnioskodawczyni uznając dowody te za wiarygodne jedynie w zakresie, w jakim odnosiły się one do faktu wykonywania przez wnioskodawczynię pracy tancerki. Niemniej jednak na podstawie zgromadzonego materiału dowodowego nie było możliwym ustalenie formy prawnej łączącej wnioskodawczynię z Przedsiębiorstwem (...), podstawy prawnej opłacania przez nią prowizji na rzecz ww. podmiotu, a tym bardziej uzyskiwanego w spornym okresie wynagrodzenia. Co znamienne, oprócz dowodów opłacania prowizji, wnioskodawczyni nie przedstawiła materialnych dowodów świadczenia pracy na rzecz Przedsiębiorstwa (...), jak choćby umowa o pracę, czy też świadectwo pracy.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Odwołanie jako niezasadne podlega oddaleniu.

Na podstawie art. 114 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tj. Dz. U z 2021 r. poz. 291) prawo do świadczeń (emerytalno-rentowych) lub ich wysokość ulega ponownemu ustaleniu na wniosek osoby zainteresowanej lub z urzędu, jeżeli po uprawomocnieniu się decyzji w sprawie świadczeń zostaną przedłożone nowe dowody lub ujawniono okoliczności istniejące przed wydaniem tej decyzji, które mają wpływ prawo do świadczeń lub na ich wysokość.

Z cytowanego przepisu wynika, iż warunkiem ponownego ustalenia prawa do świadczeń jest uzyskanie nowych dowodów lub ujawnienie okoliczności, które istniały przed wydaniem decyzji, a nie były znane organowi w chwili orzekania i mają wpływ na prawo do tych świadczeń lub ich wysokość /por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 5 sierpnia

1999 r., II UKN 231/99 - OSNAPiUS 2000 nr 19 poz. 734; uchwała Sądu Najwyższego z dnia 5 czerwca 2003 r. III UZP 5/03 - OSNAPiUS rok 2003, Nr 18, poz. 442/.

Zwrot "przedłożenie nowych dowodów" oznacza zgłoszenie każdego prawnie dopuszczalnego środka dowodowego, stanowiącego potwierdzenie okoliczności faktycznych istniejących przed wydaniem decyzji, a mających wpływ na powstanie prawa do świadczenia lub jego wysokość. Natomiast użyte w art. 114 ust. 1 ustawy emerytalnej pojęcie "ujawnienie okoliczności" oznacza powołanie się na fakty dotyczące ogółu wymagań formalnych i materialnych związanych z ustaleniem przez organ rentowy prawa do świadczenia lub wysokości świadczenia. Są to określone w przepisach prawa materialnego fakty warunkujące powstanie prawa do świadczenia lub jego wysokości np. staż pracy, wiek, niezdolność do pracy, ale także uchybienia przez organ rentowy normom prawa procesowego lub materialnego, wpływające potencjalnie na dokonanie ustaleń w sposób niezgodny z ukształtowaną z mocy prawa sytuacją prawną osoby zainteresowanej (tak m.in. Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 3 lutego 2014 r., I UK 322/13, LEX nr 1444596 oraz Sąd Apelacyjny w Łodzi w wyroku z dnia 11 grudnia 2015 r., III AUa 1087/15, LEX nr 1979499).

Wnioskodawczyni I. B. urodziła się (...), a zatem jej emerytura musiała zostać ustalona w oparciu o art.26 ustawy z 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych.

W myśl wskazanego artykułu emerytura stanowi równowartość kwoty będącej wynikiem podzielenia podstawy obliczenia ustalonej w sposób określony w art.25 (podstawę obliczenia emerytury, o której mowa w art.24, stanowi kwota składek na ubezpieczenie emerytalne, z uwzględnieniem waloryzacji składek zewidencjonowanych na koncie ubezpieczonego do końca miesiąca poprzedzającego miesiąc, od którego przysługuje wypłata emerytury, zwaloryzowanego kapitału początkowego określonego w art.173-175 oraz kwot środków zewidencjonowanych na subkoncie, o którym mowa w art.40a ustawy z dnia 13 października 1998 roku o systemie ubezpieczeń społecznych, z zastrzeżeniem ust.1a i 1b oraz art.185) przez średnie dalsze trwanie życia dla osób w wieku równym wiekowi przejścia na emeryturę danego ubezpieczonego, z uwzględnieniem ust.5 i art.183.

Postępowanie w niniejszej sprawie sprowadziło się zatem do ustalenia, czy możliwym jest zaliczenie do stażu pracy wnioskodawczyni okresu świadczenia przez nią pracy na rzecz Przedsiębiorstwa (...) oraz ewentualnych uzyskiwanych przez wnioskodawczynię w tym okresie wynagrodzeń. Nie ulegało bowiem wątpliwości, że uwzględnienie tego okresu, choćby jedynie za rok 1987 r. (za który to okres organ rentowy przyjął wartość 0,00 zł) przełoży się bezpośrednio na wartość kapitału początkowego, a co za tym idzie na wysokość należnej wnioskodawczyni emerytury.

Zgodnie z treścią § 21 ust.1 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 11 października 2011 roku sprawie postępowania o świadczenia emerytalno-rentowe (Dz.U. nr 237, poz.1412) środkiem dowodowym stwierdzającym wysokość wynagrodzenia, dochodu, przychodu oraz uposażenia przyjmowanego do ustalenia podstawy wymiaru emerytury lub renty są zaświadczenia pracodawcy lub innego płatnika składek, legitymacja ubezpieczeniowa lub inny dokument, na podstawie którego można ustalić wysokość wynagrodzenia, dochodu, przychodu lub uposażenia.

Wskazana regulacja §21 ust.1 powołanego rozporządzenia stanowiąca odpowiednik obowiązującego do dnia 23 listopada 2011 roku §20 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie postępowania o świadczenia emerytalno-rentowe i zasad wypłaty tych świadczeń (Dz.U. nr 10, poz.49) wyznacza kierunek postępowania dowodowego, nie oznacza to jednak aby wysokość uzyskiwanego uposażenia nie mogła być wskazana i w inny sposób, tak przy pomocy pisemnych środków dowodowych pochodzących od pracodawcy, czy też nawet dowodów pośrednich, nie wyłączając zeznań świadków - aczkolwiek wskazujących wprost na wysokość wynagrodzenia danego zainteresowanego (tak stanowi m. in. Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 25 lipca 1997 roku - II UKN 186/97, a także wyroki: Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 4 marca 1997 roku - III AUa 105/97, Sądu Apelacyjnego w Rzeszowie z dnia 27 czerwca 1995 roku - III AUr 177/95, czy Sądu Apelacyjnego Białymstoku - III AUr 294/93).

Do ustalenia podstawy wymiaru świadczeń emerytalno-rentowych może być uwzględnione tylko wynagrodzenie faktycznie uzyskane przez ubezpieczonego w danym okresie, a nie zaś wynagrodzenie ustalone na podstawie przypuszczeń czy też uśrednień. Jedynie wynagrodzenie ubezpieczonego ustalone w sposób niewątpliwy, wobec

którego nie istnieje wątpliwość, iż zostało ono zawyżone, może być podstawą do ustalenia współczynnika wysokości podstawy wymiaru.

Wskazać należy, że w niniejszej sprawie nie zgromadzono dowodów, które w jakikolwiek sposób pozwoliłyby zakwestionować ustalenia poczynione przez organ rentowy. Wnioskodawczyni na poparcie swojego stanowiska nie przedstawiła żadnych miarodajnych dowodów, w szczególności dokumentów, potwierdzających nie tylko realnie uzyskiwane wynagrodzenie w spornym okresie, czy i jeśli tak w jakiej kwocie odprowadzono składki na ubezpieczenie społeczne, ale przede wszystkim odnoszących się do formy umowy łączącej ją z Przedsiębiorstwem (...), a Sąd przy ustaleniu podstawy wymiaru świadczeń emerytalno-rentowych musi dysponować dowodami niebudzącymi wątpliwości i nie może opierać się na przypuszczeniach, czy też określonych założeniach. W tym miejscu wskazać należy, że regułą postępowania cywilnego jest okoliczność, że ciężar udowodnienia faktu (w tym przypadku wady decyzji ZUS co do wyliczenia wysokości kapitału początkowego i emerytury) – zgodnie z art. 6 k.c. – spoczywa na ubezpieczonym – jako osobie wywodzącej z tego faktu skutki prawne.

Przesłuchani w toku procesu świadkowie potwierdzili jedynie fakt wykonywania pracy na rzecz „pagartu”. Nie byli natomaist w stanie podać podstawy prawnej zatrudnienia, dokładnego okresu jej trwania a tym bardziej wysokości wyangrodzeń. Dokumenty złożone przez wnioskodawczynię wskazywały jedynie, iż w związku z zawartą umową odprowadzała prowizję. Nie sposób jednak z tego wywnioskować czy składki na ubezpieczenie były odprowadzane a nawet czy w ogóle był taki obowiązek.

Reasumując, w ocenie Sądu Okręgowego, w toku postępowania przed organem rentowym, nie zostało ujawnione nic nowego, co dawałoby Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych podstawę do ponownego przeanalizowania sytuacji prawnej wnioskodawczyni Zakład Ubezpieczeń Społecznych nie ma podstaw do ponownego ustalenia emerytury, jeśli zainteresowany nie przedstawi dokumentów lub okoliczności zmieniających jego sytuację (por. wyrok. Sądu Najwyższego z dnia 15 maja 2014 r., III UK 150/13, LEX nr 1458793).W konsekwencji decyzję organu rentowego z dnia 29 listopada 2019 r. uznać należy za prawidłową.

Ponieważ wnioskodawczyni nie udowodniła okoliczności leżących u podstaw odwołania, na podstawie art. 477¹⁴§ 1 kpc, Sąd Okręgowy orzekł jak w sentencji wyroku.

ZARZĄDZENIE

Odpis wyroku z uzasadnieniem doręczyć pełnomocnikowi ZUS – pocztą.

4 XI 2021 roku.

S.B.